

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobkyne: **A. F.**, bytom K., *zastúpená Mgr. Z. S.*, proti žalovanému: **Železničná polícia, Oblastná správa Železničnej polície**, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ObSŽPKE-2/2010 zo dňa 19. apríla 2010, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/8667/2010-27 zo dňa 20. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **m e n í** rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/8667/2010-27 zo dňa 20.10. 2010 tak, že **m e n í** rozhodnutie žalovaného č. ObSŽPKE-2/2010 zo dňa 19.04.2010 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím o priestupku č. ŽP-7/2010-KE zo dňa 12.03.2010 tak, že **žalobkyni u k l a d á sankciu - pokutu vo výške 5,- €.**

Vo zvyšnej časti rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/8667/2010-27 zo dňa 20.10. 2010 **potvrďuje.**

Žalovaný **je povinný** zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 33,- € do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. ObsŽPKE-2/2010 zo dňa 19.04.2010, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. ŽP-7/2010-KE zo dňa 12.03.2010, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach v platnom znení (ďalej len zákon č. 514/2009 Z.z.). Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že skutková podstata priestupku, ako bola definovaná vo výroku napadnutého rozhodnutia bola naplnená tým, že došlo k vystupovaniu z vlakovej súpravy na inom, než zákonom ustanovenom mieste, na koľajisku, ktoré nie je výstupným miestom, ktorého právna skutočnosť vznikla okamihom takého výstupu, na základe zákonom chráneného právneho záujmu, aby nedošlo k zodpovednostným vzťahom v prípade vzniku stretu vlaku s vystupujúcou osobou alebo iným dopravným prostriedkom, nachádzajúcim sa v smere dráhy a idúceho cestujúceho na nesprávnom mieste.

K námietke žalobkyne, že ppor. Š. nebol oprávnený podpísať rozkaz o uložení sankcie zo dňa 28.01.2010 krajský súd poukázal na § 2 ods. 1 písm. j/ zákona č. 57/1998 Z.z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 57/1998 Z.z.) železničná polícia pri zabezpečovaní ochrany železničnej dopravy, verejného priestupku, bezpečnosti osôb a majetku odhaľuje priestupky spáchané v obvode železničných dráh, zisťuje ich páchatel'ov a priestupky objasňuje a prejednáva, teda v rozkaze konaní bol uvedený pracovník konajúcim zamestnancom za štátny orgán.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/8667/2010-27 zo dňa 20.10.2010 zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného č. ObsŽPKE-2/2010 zo dňa 19.04.2010 a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. ŽP-7/2010-KE zo dňa 12.03.2010 sa zrušujú a vec sa žalovanému vracia na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

V dôvodoch uviedla, že nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že k naplneniu subjektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku automaticky dochádza samotným vykonaním skutku, ktorý možno subsumovať pod objektívnu stránku skutkovej podstaty

daného priestupku. Podľa názoru žalobkyne, naplnením objektívnej stránky priestupku ešte automaticky nedochádza aj k naplneniu jeho subjektívnej stránky. Na to, aby bolo možné takýto skutok kvalifikovať ako priestupok, je potrebné, aby v čase a na mieste vykonania tohto skutku došlo aj k naplneniu zákonných znakov ustanovených v § 4 ods. 1 písm. a/ alebo b/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona č. 372/1990 Zb.). Pri nevedomej nedbanlivosti musí byť okrem nevedomosti súčasne daná i povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom a nedostatok niektorej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený, pričom možnosť i povinnosť predvídania sa posudzujú vždy s ohľadom na okolnosti prípadu a na osobné pomery obvineného z priestupku. Správny orgán sa pri zisťovaní skutočného stavu veci vo vzťahu k otázke či tu priestupok je, alebo nie je, musí podľa názoru žalobkyne, osobitne zaoberať a dokazovať naplnenie každého znaku skutkovej podstaty priestupku, t.j. subjektu, subjektívnej stránky, objektu a objektívnej stránky, pričom, ak správny orgán dostatočne a bez pochybností nepreukáže obvinenému z priestupku naplnenie čo i len jedného z týchto znakov, napr. subjektívnej stránky, je povinný v zmysle zásady „in dubio pro reo“ konanie o priestupku zastaviť.

Ďalej vo svojom odvolaní žalobkyňa uviedla, že prvostupňový súd nepreskúmal postup a rozhodnutie správnych orgánom v medziach podanej žaloby. Všetky žalobkyňou uvedené žalobné dôvody majú spoločného menovateľa, skutočnosť, že sa správne orgány vôbec nezaoberali zavinením, zavinenie žalobkyňi nepreukázali a neumožnili jej sa obhájiť, a teda dokázať neexistenciu zavinenia v jej konaní. Prvostupňový súd riešil otázku preukázania naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku, čoho sa však žaloba netýkala.

Na záver poukázala na skutočnosť, že vo svojej žalobe zo dňa 14.06.2010 žalovala prvostupňový správny orgán okrem iného aj za to, že výšku uloženej sankcie neodôvodnil dostatočným spôsobom a druhostupňový správny orgán sa uvedeným nedostatkom vo svojom rozhodnutí nezaoberal. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa nemohol zaoberať výškou uloženej sankcie, pretože tá nebola predmetom žalobného dôvodu.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a odvolanie žalobkyne zamietnuť. V plnej miere sa stotožnil s celkovým právnym posúdením uvedeným v napadnutom rozsudku Krajského súdu v Košiciach. Žalovaný uviedol, že trvá na svojom rozhodnutí, ktoré bolo vydané v odvolacom konaní dňa 19.04.2010, ktorým bol preskúmaný postup a rozhodnutie Oblastnej správy Železničnej polície č. ObSŽPKE-2/2010.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že dňa 09.01.2010 žalobkyňa cestovala spolu so svojim manželom do Popradu vlakom. Pri vystupovaní z vlaku zoskočila zo schodov do koľajiska. V dozorujúcej železničnej hliadke videla záruku bezpečnosti. Neskôr ju však legitimovali, uložili jej *blokovú pokutu vo výške 5,- €*, ktorú odmietla zaplatiť, pretože nemala vedomosť o tom, že vystúpila na nesprávnej strane vlaku. Bola poučená, že spáchala priestupok a vec bude riešená v správnom konaní. Neskôr jej bola uložená *pokuta vo výške 33,- €* rozkazom o uložení sankcie za priestupok č. ŽP-7/2010-KE zo dňa 28.01.2010, proti ktorému podala žalobkyňa odpor. V správnom konaní bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku, s povinnosťou zaplatiť správnemu orgánu *pokutu vo výške 33,- €*.

Žalobkyňa tvrdila, že vzhľadom na svoje osobné pomery nevedela a ani vedieť nemohla, že pácha priestupok, keď vystúpila na zlej strane vlaku. Spochybnila dokazovanie, ktoré bolo vykonané pred správnym orgánom, navrhla vypočuť ďalšiu osobu, ktorá spolu s ňou a jej manželom vystupovala z vlaku, žiadala vypočuť službukonajúcich policajtov a tiež žiadala, aby bola vec prejednaná v spoločnom konaní, čo správny orgán odmietol. Na ústnom pojednávaní zástupkyňa žalobkyne uviedla, že v čase vystupovania z vlaku existovali okolnosti, ktoré jej bránili spoznať, že pácha priestupok. Pri vystupovaní sa riadila podľa svojej predchádzajúcej skúsenosti, že v Poprade sa vždy vystupovalo na strane budovy, preto aj v daný deň vystúpila podľa zvyklostí. V jej konaní nebolo prítomné zavinenie, a preto konanie žalobkyne nie je možné kvalifikovať ako priestupok. Zdôraznila, že ak sa viac páchatel'ov dopustilo priestupkov, ktoré spolu súvisia, koná sa spoločné konanie, ak je príslušný prejednať ich ten istý orgán.

Priestupky je možné prejednať v spoločnom konaní, kým sa o nich nerozhodlo. Spoločným prejednaním vecí sa dodržiava hospodárnosť a objektivita pri prejednávaní priestupkov a primeranosť postihu. V tejto veci správny orgán nedodrжал zásadu hospodárnosti konania, veci nespojil na spoločné konanie, čo však nie je podľa senátu odvolacieho súdu takou vadou konania, ktorá by mala za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia (§250i ods.3 O.s.p.).

K námietke, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu podpísala osoba, ktorá nie je oprávnená rozhodnúť v mene prvostupňového správneho orgánu, odvolací súd uvádza, že sa stotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu v tejto časti. *V súlade s ustanovením § 87 zákona č. 372/1990 Zb. bol ppor. Š. povereným zamestnancom, ktorý konal za správny orgán.*

K námietke, že žalovaný svojím rozhodnutím prekročil svoju kompetenciu, keď doplnil odôvodnenie výroku rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu odvolací súd konštatuje, že správne konanie, t.j. prvostupňové ako aj odvolacie konania tvoria jeden celok. Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; *ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni* (§ 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok, v znení neskorších predpisov). Odvolací správny orgán je oprávnený z vlastného podnetu vykonať nové dôkazy, ako aj zopakovať už vykonané dôkazy. Odvolací správny orgán preskúmava rozhodnutie z hľadiska jeho zákonnosti a vecnej správnosti a je tiež oprávnený zisťovať, či vydané rozhodnutie zabezpečí optimálne a efektívne splnenie účelu príslušného právneho predpisu.

Senát odvolacieho súdu zdôrazňuje, že prípadné procesné pochybenia v konaní správnych orgánov v tejto veci, nemali vplyv na skutkové okolnosti prípadu a rovnako na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. **priestupku sa dopustí ten, kto** nastupuje do pohybujúceho sa dráhového vozidla, otvára dvere pred zastavením dráhového vozidla, vystupuje z pohybujúceho sa dráhového vozidla alebo **vystupuje** bez pokynu vodiča alebo iného označeného zamestnanca dráhového podniku mimo stanice alebo zastávky **alebo na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište, budova stanice alebo označenie zastávky.**

Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 514/2009 Z.z. za priestupky podľa odseku 1 písm. a/ až f/ možno uložiť pokutu do 500 eur; v blokovom konaní do 60 eur, za priestupok podľa odseku 1 písm. a), možno obvineného aj vykázat' z priestoru a za priestupky podľa odseku 1 písm. b) a c) možno obvineného aj vylúčiť z prepravy.

Podľa § 42 ods. 5 veta prvá zákona č. 514/2009 Z.z. na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 514/2009 Z.z. na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem dočasného obmedzovania a zastavovania poskytovania dopravných služieb podľa § 18 ods. 2 a 3, postupov vydávania, aktualizácie a odnímania osvedčení manažérom infraštruktúry a železničnými podnikmi, a iných postupov a rozhodnutí na podnikovej úrovni.

Úmyslom zákonodarcu bol pri priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. **v prvom rade chrániť život a zdravie cestujúcich** ako aj majetok osôb. Konaním, uvedeným v § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. môže dôjsť k vzniku zodpovednostných vzťahov v prípade vzniku stretu vlaku s vystupujúcou osobou alebo iným dopravným prostriedkom, nachádzajúcim sa v smere dráhy a idúceho na nesprávnom mieste. Preto je potrebné predchádzať vzniku situácií, v ktorých by bola ohrozená bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy a predovšetkým by boli ohrozené život a zdravie cestujúcich.

Podľa § 3 zákona č. 372/1990 Zb. na zodpovednosť za priestupok stačí *zavinenie z nedbanlivosti*, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 372/1990 Zb. *priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.*

Podľa § 16 ods. 4 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. *cestujúci je povinný dodržiavať podmienky zmluvy o preprave vrátane prepravného poriadku.*

V časti I., článok 4 ods. 4.2, bod d/ Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s., platného od 03.12.2009 (ďalej len Prepravný poriadok), sú uvedené povinnosti cestujúcich. Okrem iného je cestujúci povinný postarať sa o to, aby na správnom mieste, správnej strane a stanici včas nastúpil, prestúpil alebo **vystúpil zo**, respektíve do správneho **vlak**. Správna strana je daná miestnymi pomermi a pri staniach bez podchodov je to zvyčajne strana od výpravnej budovy. **Ak si cestujúci nie je istý, vyžiada si včas potrebné informácie od dopravcu, respektíve personálu** vykonávajúceho dopravnú obsluhu stanice.

Zavinenie je založené na intelektuálnej a vôľovej zložke. Existujú dva druhy zavinenia; úmyselné a nedbanlivostné. Rozdiel medzi úmyselným a nedbanlivostným zavinením spočíva v tom, že pri zavinení z nedbanlivosti a to pri vedomej nedbanlivosti páchatel' priestupku vie, že môže spôsobiť následok, kým pri nevedomej nedbanlivosti o tejto možnosti ani nemusí vedieť. U páchatel'a, ktorý pácha priestupok z nevedomej nedbanlivosti, je **zodpovednosť založená na povinnosti osoby predvídať určité skutočnosti, a preto sa od nej vyžaduje určitá miera opatrnosti.** Podmienky zodpovednosti sú ustanovené kumulatívne spojením prvkov, ktoré sú rovnocenné, t.j. vedieť mal a mohol. V prejednávanej veci došlo k naplneniu všetkých štyroch znakov skutkovej podstaty priestupku, vrátane jeho *subjektívnej stránky tým, že sa žalobkyňa nepostarala o to, aby z vlaku vystúpila na správnej strane.* Ak žalobkyňa cestovala vlakom len výnimočne, pohybovala sa len v meste K., železnicu nepoužívala, nikto z jej príbuzných nepracoval na železnici, pamätala si len, ako sa na železničnej stanici v Poprade vystupovalo v roku 1972, tým pádom nemohla poznať aktuálne

miestne pomery na Železničnej stanici v Poprade, z tohto dôvodu si mala resp. mohla v súlade s Prepravným poriadkom vyžiadať potrebné informácie o spôsobe vystupovania na Železničnej stanici Poprad od personálu železníc (sprievodca vo vlaku), čo však neurobila.

Priestupok podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z.z. bol spáchaný tým, že žalobkyňa (*subjekt*) vystúpila bez pokynu zamestnanca dráhového podniku na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište (*objektívna stránka*), čím porušila zákon chránený záujem na ochrane života, zdravia a majetku (*objekt*). *Subjektívna stránka priestupku* bola naplnená tým, že sa žalobkyňa nepostarala o to, aby vystúpila na správnej strane vlaku, keďže sa mala informovať, na ktorej strane má z vlaku vystúpiť. **Pri zavinení z nevedomej nedbanlivosti je zodpovednosť založená na povinnosti osoby predvídať určité skutočnosti.** Keďže sa žalobkyňa na Železničnej stanici Poprad nachádzala naposledy v roku 1972, nemohla poznať pomery na železničnej stanici v súčasnosti, preto neinformovaním sa o strane určenej na výstup cestujúcich z vlaku zanedbala potrebnú mieru opatrnosti, čím spáchala priestupok z nevedomej nedbanlivosti.

Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou, v danom prípade s článkom 1 ods. 1 a článkom 50 ods. 6. Právna istota a spravodlivosť, ako princípy materiálneho právneho štátu podľa názoru súdu nepripúšťajú v individuálnych prípadoch aplikovanie sankcií, ktoré sú zjavne neproporcionálne a neprimerané povahe skutku a jeho dôsledkom. Súd je však pri ukladaní sankcie povinný vychádzať z princípu prísne individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý má svoju mieru závažnosti a dôsledkov. Nijaký právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum. K dôležitým materiálnym znakom právneho štátu je aj existencia kritérií, podľa ktorých sa vysvetľuje a uplatňuje každá právna norma (cit. Drgonec: Ústava Slovenskej republiky – Komentár, Heuréka 2004, str. 57 – 58).

S poukazom na ustanovenie § 250j ods. 5 O.s.p. ak súd na základe vykonaného dokazovania (na podklade administratívneho a súdneho spisu) dospel k záveru, že o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán, môže rozhodnúť o uložení sankcie sám. Uvedené ustanovenie zákona sa vzťahuje aj na odvolacie konanie (§ 246c, § 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom (v časti výšky uloženej pokuty) a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 O.s.p.

V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dôvodne zamietol podanú žalobu v časti uplatneného základu – kvalifikácie skutku, keďže v danom prípade žalobkyňa porušila povinnosti, ktoré jej vyplývali zo zákona č. 514/2009 Z.z. V tejto časti najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.10.2010 potvrdil.

Odvolačí súd vzhľadom na požiadavku hospodárnosti konania nevidel dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu, pretože skutkový stav považoval za dostatočne zistený a samotné právne posúdenie veci čo do kvalifikácie sankcionovaného konania nebolo materiálne nesprávne. Za vecne nesprávne však považoval súd výrok o výške uloženej sankcie, čo v rámci rozhodovania v plnej jurisdikcii napravil sám odvolací súd zmenou výroku rozhodnutia správneho orgánu (§ 250j ods. 5 O.s.p. a § 250ja ods. 3 O.s.p.).

Pokiaľ ide o výšku uloženej sankcie, dospel odvolací súd k záveru, že v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobkyne (závažnosť, dĺžka konania a následky), než ktorá vyplývala z rozhodnutí žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. Preto považoval uloženie sankcie na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia v sume 5 € za primerané okolnostiam prípadu a súčasne zodpovedajúce aj požiadavke generálnej prevencie.

Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia aj pre odvolacie konania (§ 224 ods. 1 O.s.p.). O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol pri aplikácii § 250k ods. 1 O.s.p. Vzhľadom k tomu, že došlo k zmene rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, mala žalobkyňa čiastočný úspech v konaní, súd jej preto priznal právo na náhradu trov konania v časti a to len za súdny poplatok za odvolanie 33 €, ktoré je žalovaný povinný nahradiť žalobkyni do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 8. februára 2011

JUDr. Jana Zemková PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková